

№ 1/1957.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 1/1957 med anledning av landstingsman Elis Anderssons och vicetalman Lennart Mattssons hemställningsmotion om att landskapsstyrelsen måtte till statsmyndigheterna ingå med framställning om åtgärder därhän, att den åländska busstrafiken måtte kunna upprätthållas i tillfredsställande omfattning (1/1957).

Busstrafiken i landskapet upprätthålles för närvarande av ett öppet bolag, Bert Andersson & Co., på grund av en år 1949 beviljad koncession för åren 1950-1959. Det ekonomiska samarbetet inom bolaget är emellertid obetydligt, varför bolagsformen mera har karaktären av en ekonomisk förening, tillkommen för att ordna vissa gemensamma intressen på ett tillfredsställande sätt. Sålunda torde det nuvarande bolagsavtalet icke innefatta ett sådant samarbete, att ekonomiskt starkare linjer skulle hjälpa de ekonomiskt svagare i helhetens intresse. På grund härav ha utvecklingar till byar på sidan om allfarvägen måst slopas även om de totala intäkterna av bolagets rörelse kunde ha räckt till för tryggnad av sådan trafik.

Bussbolaget har undersökt möjligheter att erhålla ekonomiska lättnader åtminstone i form av lättnad i motorfordonsskatten utan resultat. Då denna förmån tidigare beviljats de åländska bussägarna på trettio-talet, kan man förmoda, att riksmyndigheterna icke utan synnerligen omfattande utredning ställa sig positivt till framställningar om andra lättnader vad beträffar offentliga pålagor såsom bränsleskatt.

Likafullt är utskottet av den uppfattningen, att busstrafiken borde få ett kraftigt stöd från samhällets sida, om man skall kunna räkna med att den i framtiden skall kunna upprätthållas ens i nuvarande omfattning. Icke blott den omständigheten, att allt flera personbilar anskaffas till landsorten utan också det, att bebyggelsen mer och mer koncentreras till kommunernas centrala delar, leder till att perifert belägna byar bli utan trafik. Utskottet har i frågan hört landskapsstyrelsens föredragande, biträdande landskapssekreteraren Runar Franzén, som kunde bekräfta dessa uppgifter. Han meddelade också, att resultatet av under december 1956 gjorda undersökningar klart visar, att vissa linjer äro svaga, trots att december månad i allmänhet är den ekonomiskt bästa månaden för busstrafiken. På de bättre linjerna är räntabiliteten uppenbarligen tillfredsställande än så länge, men någon förbättring är tydligen inte att förvänta.

Landskapets geografiska förhållanden, som framtvinga många korta busslinjer med liten passagerarfrekvens, höra till de grundbetingelser, som

-2-

intet är att göra åt. Det blir nödvändigt att hålla en busspark, som är för stor i förhållande till de trafikerade vägsträckornas längd, och dessa bussar bli dessutom tvungna att trafikera till stor del sammanfallande rutter närmare staden. Förutom stöd från samhällets sida synes inga andra möjligheter finnas än sådana, som gå ut på minskning av bussparken för att nedbringa det investerade kapitalet och den anställda personalen. En grundlig utredning om möjligheterna att göra någonting för busstrafikens framtida upprätthållande bör göras. I detta skede anser sig utskottet icke kunna rekommendera vissa särskilda åtgärder innan en sådan utredning föreligger.

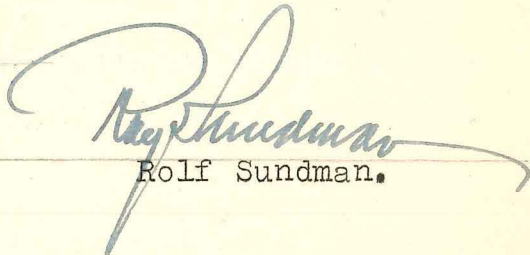
På grund av det ovan framförda får utskottet värdsamt föreslå

att landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen om en utredning om möjligheterna att säkra busstrafikens inom landskapet framtida upprätthållande ävensom om härför lämpliga åtgärder.

Mariehamn, den 11 mars 1957.

På finansutskottets vägnar:

Lennart Mattsson.

Rolf Sundman.

Närvarande i utskottet: ordföranden Lennart Mattsson, viceordföranden Elis Andersson samt ledamöterna Clemes, Evald Häggblom och Gunnar Häggblom.